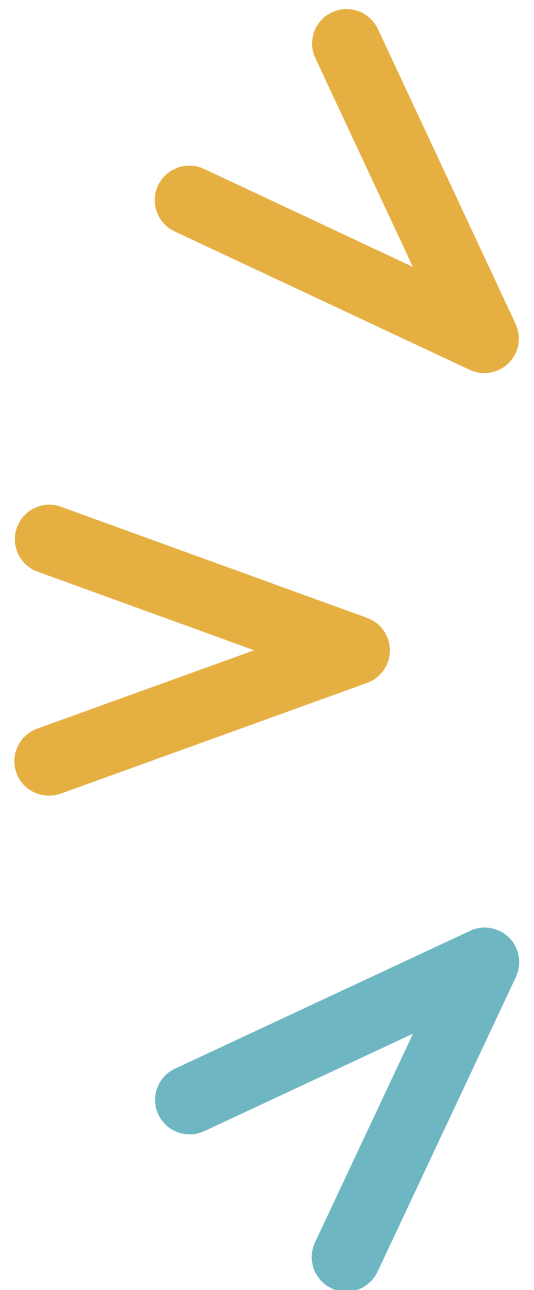

ACTIVITEITENRAPPORT
31.03.2020

STRATEGISCH PROJECT

REGIE VOOR EN DOOR HET OOST-VLAAMS KERNGEBIED

REGIO
NETWERK
GENT

LOKAAL
GRENSVERLEGGEND

BGTS-kanaalzone.eu
EVERGEM-GENT-TERNEUZEN-ZELZATE

IABR-

Inhoudstabel

Samenwerking met IABR in functie van doelstellingen

Testtraject

Leertraject

Beleidstraject

The Missing Link

Personeelsbezetting

Voortgang van het testtraject en de atelierwerking

Eeklo Energielab

Lievegem microcentraliteit & water op de weegschaal

Merelbeke Anders Mobiel

Op de agenda

Voortgang van het leertraject

Terugkoppeling Maak-plaats

Uitwerking webinars

Naar een Werkplaats

Naar een toolbox

Naar een serious game of app

Voortgang van het beleidstraject

Naar een kernenmethodiek en ontwikkelingsperspectieven per kern

Naar een energielandschap

Naar een ontwikkelingskader voor de regio

Communicatie over het project

Communicatieadvies

Filmopdracht

Interactie met de regio

1. Samenwerking met IABR en impact op de doelstellingen van het project

De doelstellingen van het project 'regie voor en door het Oost-Vlaams kerngebied' (kortweg: OVK) staan vanzelfsprekend in de ingediende projectfiche. De projectleider Provincie Oost-Vlaanderen heeft nog voor de start van het project de doelstellingen van het project geïntegreerd in een samenwerkingsovereenkomst met de Internationale Architectuur Biennale Rotterdam (IABR).

Hoewel deze samenwerkingsovereenkomst de partners Provincie Oost-Vlaanderen en IABR met elkaar verbindt, heeft ze als taakstelling om de doelstellingen van het project OVK methodisch en met internationale expertise en externe ruimtelijke kwaliteitsbewaking te ondersteunen. Dit resulteerde in een **IABR-Atelier Oost-Vlaams Kerngebied**.

De uitvoering van de doelstellingen van het project OVK en de samenwerkingsovereenkomst tussen Provincie Oost-Vlaanderen en IABR gebeuren dus in één team. Ze zijn dan ook moeilijk afzonderlijk te documenteren en inhoudelijk is het niet wenselijk. Het is net in deze actieve samenwerking en synergie tussen beide teams dat de meerwaarde geproduceerd wordt. In dit IABR-Atelier Oost-Vlaams Kerngebied worden terreinkennis en projectexpertise gekoppeld aan verbeeldingskracht en internationale expertise.

Volgende doelstellingen worden vermeld in de projectfiche van het strategisch project:

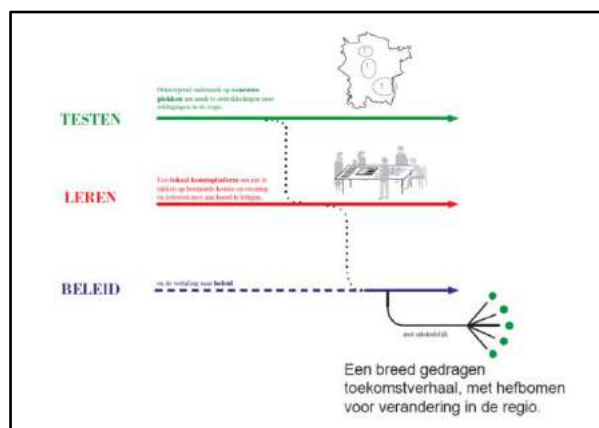
1. Samenhang en platformwerking
2. Uitdragen en versterken van de regio binnen het grotere stedelijke systeem
3. Stedelijke gebieden als uitvalsbasis voor de stadsregio
4. De regio functioneert als één geheel
5. Concretisering: afstemmen van bovenlokale en /of gezamenlijke initiatieven
6. Op naar de toekomst

Deze doelstellingen werden in de projectfiche van het strategisch project verder verfijnd en geconcretiseerd:

- Enerzijds door inhoudelijk te vertrekken vanuit het demografische vraagstuk en dit te benaderen vanuit drie pijlers (productief landschap, ruimte voor productie en verbonden figuur).
- Anderzijds door een atelierwerking op te zetten.

In het **IABR-Atelier Oost-Vlaams Kerngebied** worden bovenstaande doelstellingen, inhoudelijke pijlers en de atelierwerking geclusterd in 3 werklijnen: testen, leren en beleid.

Het project wordt benaderd vanuit deze drie werklijnen, waardoor het ook logisch is om deze invalshoek te gebruiken in de rapportering.

1.1. Testtraject

Onder het **testtraject** kunnen we volgende doelstellingen (en de atelierwerking) clusteren:

Doelstelling 2: Uitdragen en versterken van de regio binnen het grotere stedelijke systeem
Het project wil inzetten op het versterken van de positie van het OVK binnen het grotere stedelijke systeem. Die zowel op beleidsniveau, op het vlak van bereikbaarheid en verbindingen met de rest van de Europese kernregio, als effectief op het socio-economisch vlak, als een sterk woon-en werkgebied.

Doelstelling 5: Concretisering: afstemmen van bovenlokale en/of gezamenlijke initiatieven
De quickwins van dit project en wellicht ook het meest concrete actiedomein, ligt in het coördineren en afstemmen van het veelvoud van initiatieven binnen het OVK. Het samenbrengen en coördineren van deze initiatieven zal leiden tot opportuniteiten.

1.2. Leertraject

Onder het **leertraject** kunnen we volgende doelstellingen clusteren:

Doelstelling 1: Samenhang en platformwerking

Een stadsregio staat of valt met haar samenhang en met de mogelijkheden om initiatieven te coördineren en te bundelen om zo te versterken. We creëren een open dialoog, waarin kennis en ervaringen kunnen worden uitgewisseld, maar ook waar meningsverschillen onverbloemd op tafel mogen gebracht worden.

Doelstelling 5: Concretisering: afstemmen van bovenlokale en/of gezamenlijke initiatieven
De quickwins van dit project en wellicht ook het meest concrete actiedomein, ligt in het coördineren en afstemmen van het veelvoud van initiatieven binnen het OVK. Het samenbrengen en coördineren van deze initiatieven zal leiden tot opportuniteiten.

Doelstelling 6: Op naar de toekomst

Het is uiterst belangrijk om de blik te focussen op de toekomst. Binnen dit project werken we aan een toekomstvisie naar 2030 en 2050 toe. Hier willen we gezamenlijke ambities aangeven en nagaan hoe uitdagingen gezamenlijk aangepakt kunnen worden.

1.3. Beleidstraject

Onder het **beleidstraject**, of toekomstverhaal, kunnen we volgende doelstellingen (en de inhoudelijke uitwerking van de drie pijlers) clusteren:

Doelstelling 3: Stedelijke gebieden als uitvalsbasis voor de stadsregio

Binnen het OVK werden zowel het grootstedelijk gebied Gent als verschillende kleinstedelijke gebieden aangeduid. Deze stedelijke gebieden zijn knooppunten van het stedelijk systeem en vormen dus ook een uitvalsbasis om de regio verder uit te bouwen.

Doelstelling 4: De regio functioneert als één geheel

Het is belangrijk om ook fysiek in te zetten op het versterken van de samenhang en het functioneren van de verschillende delen van het OVK. De nabijheid en bereikbaarheid kan

verhoogd worden.

Doelstelling 5: Concretisering: afstemmen van bovenlokale en/of gezamenlijke initiatieven
De quickwins van dit project en wellicht ook het meest concrete actiedomein, ligt in het coördineren en afstemmen van het veelvoud van initiatieven binnen het OVK. Het samenbrengen en coördineren van deze initiatieven zal leiden tot opportuniteiten.

Doelstelling 6: Op naar de toekomst

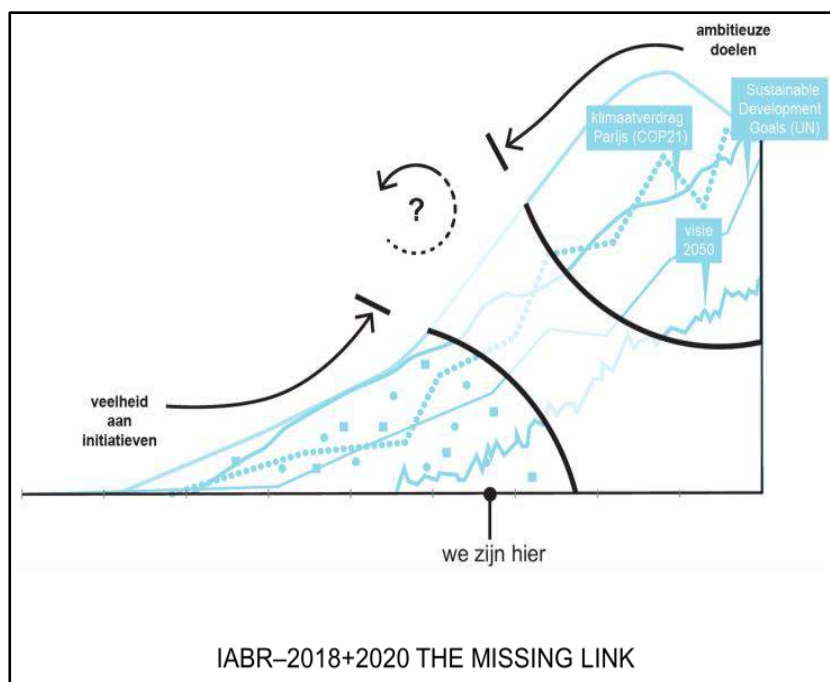
Het is uiterst belangrijk om de blik te focussen op de toekomst. Binnen dit project werken we aan een toekomstvisie naar 2030 en 2050 toe. Hier willen we gezamenlijke ambities aangeven en nagaan hoe uitdagingen gezamenlijk aangepakt kunnen worden.

1.4. The missing link

Buiten de doelstellingen die al geformuleerd staan in de projectfiche van het Oost-Vlaams kerngebied, vermeldt de samenwerkingsovereenkomst tussen Provincie Oost-Vlaanderen en IABR ook nog de culturele doelstellingen van de IABR, waaronder de (tweejaarlijkse) culturele exposities van 2018 en 2020 in Rotterdam (en eventueel ook andere exposities en deelnames aan culturele manifestaties).

Het centrale thema “the missing link” van de IABR 2018-2020 staat ook binnen het atelier OVK centraal.

Inhoudelijk worden de doelstellingen van ‘the missing link’ benaderd vanuit de maatschappelijke uitdaging die de demografische groei met tijdshorizon 2050 voor het gebied oplevert. Ruimtelijk vertrekt de analyse telkens vanuit de drie ruimtelijke pijlers.

2. Personeelsbezetting OVK - IABR

Het strategisch project Oost-Vlaams kerngebied beschikt momenteel over 5 werknemers ten belope van 3.33 FTE.

- 1 FTE projectcoördinator: Charlotte Rosseel
Algemene projectcoördinatie
- 1 FTE participatiemedewerker: Nuriël Milleville
Opvolging participatie en communicatie
Aanspreekpunt voor het demonstratieproject Eeklo
- 0.5 FTE projectmedewerker: Eline Serruys
Opvolging en aanspreekpunt voor het demonstratieproject Lievegem
GIS-ondersteuning
- 0.5 FTE ruimtelijke planner: Silke Lemant
Opvolging en aanspreekpunt voor het demonstratieproject Merelbeke
Opvolgen mobiliteit in de regio (Zuidelijke Mozaïek Gent, VVR,...)
- 0.33 FTE administratief medewerker: Annelies Willems
Administratieve ondersteuning

In het Deputatiebesluit (2000773) van 20 februari 2020, werd besloten de personeelsformatie van het project aan de slag te houden tot eind 2020 (ipv september 2020).

Zowel dit deputatiebesluit als de gevraagde brief in het kader van de autonomietoets werden toegevoegd als bijlage bij dit rapport.

De samenwerkingsovereenkomst met de IABR voorziet in een subsidie van de Provincie Oost-Vlaanderen aan de IABR die hen in staat stelt om personeel in te zetten op het 'lokaal atelier' OVK. Deze inzet ziet er als volgt uit:

- 0.15 FTE ateliermeester: Joachim Declercq
Begeleiding bij het opmaken van transitiekaarten, demonstratieprojecten en koppeling lokale opgaven en transities
- 0.8 FTE projectleider: Carmen Van Maercke
Opvolging van de demonstratieprojecten
Koppeling van lokale opgaven aan bovenlokale transities
- 0.30 FTE: Emma Bierens
Koppeling van lokale opgaven aan bovenlokale transities
- 0.25 FTE: Chiara Cicchianni
Koppeling van lokale opgaven aan bovenlokale transities

3. Voortgang van het testtraject en de atelierwerking

De 'atelierwerking' zoals voorzien in de projectfiche OVK wordt versterkt door de samenwerking met IABR. Sinds februari 2018 werkt het personeel van OVK en aanvulling van het team vanuit de IABR in een gezamenlijk atelier in de Pelikaanstraat 38 te Gent.

Het afgelopen semester werden de drie demonstratieprojecten verder uitgewerkt en werd er dus zwaar ingezet op de opvolging van de verschillende studieteams. Het team organiseert tevens de koppeling tussen het testtraject en het leertraject.

3.1. Eeklo Energielab

Omschrijving

Het project Eeklo Energielab plaatst de energietransitie hoog op de agenda. Eeklo engageert zich om tegen 2030 de uitstoot van CO² met 40% te verminderen. Deze ambitie vertaalt zich in een aantal projecten zoals een warmtenet, een zonnegordel, een windenergiepark en een biomassaproject (LEADER). De uitrol van dergelijke nieuwe energie-infrastructureur kan een belangrijke hefboom zijn voor zowel het landschap als de maatschappij. In combinatie met de verwachte demografische groei is er de kans om in de diepte te onderzoeken hoe nieuwe innovatieve energieproductie en -infrastructureur gekoppeld kan worden aan ruimtelijke kwaliteiten en een vliegwiel kan zijn voor transitie op vlak van mobiliteit, landschap en wonen.

Als invalshoek voor het energie- en verstedelijkingsvraagstuk wordt in dit demonstratieproject ingezet op het concept van de "Energiewijk".

Studieteam

Plusoffice is het team dat het ontwerpend onderzoek voor dit demonstratieproject opneemt. Zij worden hierbij technisch ondersteund door Enprove.

Stand van zaken

Zoals reeds werd aangegeven, werd het afgelopen semester zwaar ingezet op het uitwerken van de demonstratieprojecten. Dit wil zeggen dat het team van OVK heel wat overleg heeft gehad met het studieteam, de Stad Eeklo en Provinciale diensten.

Als bijlage werden de presentatie en het verslag van de begeleidingsgroep toegevoegd.

Hierin wordt duidelijk welke richting het onderzoek uitgaat en wat de relevantie ervan is voor de andere gemeenten en de OVK-regio in zijn totaliteit.

Overzicht overlegmomenten voor de Energiewijk Oostveld (Eeklo)		
Datum	Aanwezig	Doelstelling
29/11/2019	Nuriël Milleville, Charlotte Rosseel, Carmen Van Maercke, Jitse Massant (Plusoffice), Sven Van Hecke (Enprove), Wouter Cyx (Kelvin Solutions, bureau verantwoordelijk)	<u>Uitwisselingsmoment</u> Inzichten delen van de twee verschillende projecten. Op welke manier is ontwerpend onderzoek een aanvulling voor de Transitievisie Warmte en welke randvoorwaarden

	voor opmaak Transitievisie Warmte voor Eeklo), Moira Callens (POV, Energielandschap), Yanti Ehrentraut (POV, Energielandschap)	worden vanuit deze studie duidelijk voor het ontwerpend onderzoek.
29/11/2019	Nuriël Milleville, Charlotte Rosseel, Carmen Van Maercke, Jitse Massant, Sven Van Hecke	<u>Kerngroep</u> Opvolging van de studie
04/12/2019	Charlotte Rosseel, Jitse Massant, Ben Caussyn (omgevingsambtenaar ambtenaar Eeklo)	Gesprek met Schepen ter voorbereiding van de begeleidingsgroep. (Schepen moest zich in extremis verontschuldigen)
21/01/2020	Charlotte Rosseel, Carmen Van Maercke, Jitse Massant, Joachim Declerck, Ward Verbakel	<u>Kerngroep</u> Opvolging van de studie Op welke manier moet het ontwerpend onderzoek verder uitgewerkt worden? Focus op transitiepad dat noodzakelijk zal zijn voor de wijk. Hoe kunnen de verschillende woontypologieën in de wijk hierop inspelen?
03/02/2020	Charlotte Rosseel, Nuriël Milleville, Carmen Van Maercke, Joachim Declerck, Jitse Massant, Moira Callens, Yanti Ehrentraut, Ben Caussyn (omgevingsambtenaar Eeklo), Bert Vermeire (omgevingsambtenaar Eeklo), Kristof De Spiegeleire (Stad Eeklo), Luc Vandeveldde (Burgemeester), Bob D'Haeseleer (Schepen), Isaura Calsyn (Schepen), Danny Smessaert (Schepen),	<u>Begeleidingsgroep</u> Voorstellen van het Atelier en het strategisch project (nieuw bestuur na legislatuurwissel). Toelichting bij stand van zaken van het onderzoek. Op welke manier kan dit ingezet worden in Eeklo?
12/02/2020 en 17/03/2020	Charlotte Rosseel, Yanti Ehrentraut, Moira Callens, Jacques Pattyn (architect), Dieter Delaplace (P&L Bouwbedrijf), Peter De Vylder (Veolia), Bert Vermeire (omgevingsambtenaar Eeklo)	<u>Werksessie</u> Een ontwikkelaar werkt momenteel een aanvraag uit voor een bouwproject in de Oostveldwijk. In een verkennend gesprek (12/02/2020) werd afgetoetst wat de inzichten uit het traject 'Energiewijk' en Transitievisie Warmte voor hen konden betekenen. In een werksessie (17/03/2020) was het de bedoeling om te onderzoeken hoe dit zich kon vertalen in ontwerp. Maar wegens de corona-maatregelen werd dit een teleconference. Waardoor er op basis

		van toelichting van zowel ontwikkelaar als Plusoffice (Energiewijk) enkel aanbevelingen geformuleerd werden vanuit de Stad.
09/03/2020	Charlotte Rosseel, Nuriël Milleville, Carmen Van Maercke, Jitse Massant	<u>Kerngroep</u> Opvolging van de studie en voorbereiding van de workshop met experts en uitwisselingsmoment met Atelier Rotterdam <i>Deze momenten werden geannuleerd vanwege de corona-maatregelen.</i>

Binnen dit demonstratieproject werd in het afgelopen semester nog niet ingezet op participatie. Er stonden in maart een aantal workshops gepland die wegens de maatregelen die getroffen werden om de verspreiding van het corona-virus tegen te gaan, geannuleerd werden.

We leggen tevens de link met de opmaak van de Transitievisie Warmte (van Stad en Provincie). Inzichten uit dit participatietraject zijn ook voor de Energiewijk Oostveld relevant. Dit omwille van het feit dat het studiegebied gedeeltelijk overlapt (de wijk Oostveld). De participatiemomenten (zowel de middagsessies met experts als de avondsessies met bewoners) werden dan ook bijgewoond door het team van OVK.

Sessie 1 (16/12/2019)	
Inhoud sessie	Schetsen traject en droom voor Oostveld 2050
Aanwezig OVK	Charlotte Rosseel, Nuriël Milleville, Jitse Massant (Plusoffice)
	Inzichten uit de studie werden teruggekoppeld naar het traject 'Energiewijk Oostveld'. Er werd een oproep gelanceerd om deel te nemen aan de expertenworkshop die later georganiseerd zou worden in het kader van de Energiewijk Oostveld.

Sessie 2 (20/01/2020)	
Inhoud sessie	Drempels bij bewoners voor de energietransitie
Aanwezig OVK	Carmen Van Maercke (team Ateliermeester) en Nuriël Milleville
	Uit deze sessie bleek dat er in de wijk een vraag leeft naar collectieve manieren om de energietransitie aan te pakken. Dit wordt verder uitgewerkt binnen de 'Energiewijk Oostveld'.

Sessie 3 (17/02/2020)	
Inhoud sessie	Oplossingen voor de energietransitie
Aanwezig OVK	Carmen Van Maercke (team Ateliermeester) en Nuriël Milleville
	Tijdens deze sessie werd opnieuw benadrukt dat er collectieve oplossingen nodig zijn op maat van de wijk. Het sociale vraagstuk werd nog eens geagendeerd door buurtbewoners die in de collectieve oplossingen een manier zien om iedereen mee te nemen in het transitieverhaal voor hun wijk.

3.2. Lievegem – micro-centraliteit – water op de weegschaal

Omschrijving

Het demonstratieproject in Lievegem bestaat uit de koppeling van twee vragen, de fusie enerzijds, en de draagkracht van de natuurlijke drinkwatervoorziening anderzijds.

De gemeenten Lovendegem, Zomergem en Waarschoot vormen sinds dit jaar de gemeente Lievegem. Vanuit deze context is de gemeente vragende partij om een betere verbondenheid te creëren tussen de verschillende kernen.

Het watersysteem in en rond Lievegem voorziet een ruimer gebied van drinkwater en is ook op regionale schaal van groot belang. Tegelijkertijd komt deze ecosysteemdienst steeds meer onder druk te staan door langere periodes van droogte, zoals afgelopen zomer en de zomer voordien.

Deze vraagstukken brachten ons tot de hoofdvraag: "Hoe kunnen we in Lievegem een betere verbondenheid en leefbaarheid creëren, door micro-centraliteiten te ontwikkelen die gestuurd worden door een robuuster watersysteem.

Studieteam

In dit demonstratieproject wordt het ontwerp onderzoek uitgevoerd door PT Architecten met de technische ondersteuning van Antea.

Stand van zaken

Zoals werd aangegeven, werd het afgelopen semester zwaar ingezet op het uitwerken van de demonstratieprojecten. Dit wil zeggen dat het team van OVK heel wat overleg heeft gehad met het studieteam, de gemeente Lievegem en Provinciale diensten.

Als bijlage werden de presentaties, het verslag van de begeleidingsgroep en het draft rapport toegevoegd van het studie bureau.

Hierin wordt duidelijk welke richting het onderzoek uitgaat en wat de relevantie ervan is voor de andere gemeenten en de OVK-regio in zijn totaliteit.

Overlegmomenten in kader van demonstratieproject Lievegem		
Datum	Aanwezig	Doelstelling
02/12/2019	Charlotte Rosseel, Eline Serruys, Carmen Van Maercke, Nuriël Milleville, Eva Gutscoven (PT Architecten), Marten Dugernier (Antea)	<u>Kerngroep</u> Opvolging van de studie Vorbereiding werksessies met experts
04/12/2019	Charlotte Rosseel, Eline Serruys, Carmen Van Maercke, Nuriël Milleville, Eva Gutscoven, Marten Dugernier, Ann Bral (omgevingsambtenaar Lievegem), Gerrit Van	<u>Begeleidingsgroep</u> Toelichten voortgang van de studie. Bekijken welke raakvlakken er zijn met acties die de gemeente zal uitwerken en hoe de studie daarbij kan helpen.

	Brabandt (schepen Lievegem), Brendan De Baets (POV, Ruimtelijke planning)	
09/01/2020	Eline Serruys en Charlotte Rosseel	<u>IDOG</u> Charlotte en Eline sloten aan bij het Interdienstenoverleg van de Grondgebonden diensten van Provincie Oost-Vlaanderen. Agendapunt was het onthaalplan dat werd opgemaakt voor Drongengoed. Er waren heel wat raakvlakken met het demonstratieproject. Elementen zoals vereisten voor wegprofielen voor fietspaden en dergelijke werden doorgegeven aan het studieteam. Door deze koppeling werd ook de benadering van Oostwinkel als toegangspoort tot Drongengoed meegenomen.
23/01/2020 30/01/2020	Eline Serruys, Charlotte Rosseel, Carmen Van Maercke Medewerkers van de diensten Landbouw, Mobiliteit, Klimaat & Milieu van de Provincie, Regionaal Landschap Meetjesland	<u>Uitwisseling met andere diensten Provincie</u> Tijdens verschillende overlegmomenten werd bekeken met de Provinciale diensten welke projecten of acties opgestart zouden worden in Lievegem de komende jaren. Ze werden enerzijds geïnformeerd over het ontwerpend onderzoek dat liep en anderzijds werden de fiches die vanuit het demonstratieproject opgemaakt werden voor potentiële projecten aangevuld.
27/01/2020	Eline Serruys, Charlotte Rosseel, Nuriël Milleville, Carmen Van Maercke, Eva Gutscoven	<u>Kerngroep</u> Opvolging van het onderzoek en uitwisselen van informatie die bij de Provincie verzameld werd. Vorbereiding van de begeleidingsgroep.
06/02/2020	Eline Serruys, Charlotte Rosseel, Nuriël Milleville, Carmen Van Maercke, Eva Gutscoven, Tine Van Herck (PTA), Marten Dugernier, Gerrit Van Brabandt (schepen), Freddy Haegeman (schepen), Ann Bral (gemeente Lievegem), Tony Vermeire (burgemeester), Benjamin Descamps (Veneco), Sophie Steyaert (gemeente Lievegem), Chris De Wispelaere (schepen), Johan Demuync	<u>Begeleidingsgroep</u> Toelichting van het Atelier en Strategisch Project aan het College. Het traject van het demonstratieproject werd toegelicht en aan de hand van een mini-tentoonstelling konden de bestuurders het materiaal van het demonstratieproject leren kennen. Er werd verder uitgewisseld op welke manier de gemeente hiermee aan de slag kan om zo te komen tot concrete realisaties op het terrein. De connectie zal gemaakt worden met het LEADER-project dat bij de gemeente zal worden opgestart over identiteit in de nieuwe gemeente.

	(gemeente Lievegem), Kim Frederiek (gemeente Lievegem)	
--	--	--

In het kader van dit demonstratieproject vonden vorig semester al enkele participatiemomenten plaats. Op dit elan werd het afgelopen semester verder gewerkt.

Werksessie experts (09/12/2019, 15u)	
Inhoud sessie	15h00 – 15h30: presentatie ambitiekaarten 15h30 – 16h40: voorstelling cruciale plekken 16h40 – 17h20: interactieve werksessie 17h20 – 17h30: plenaire conclusie Doelstelling: Feedback en input verzamelen bij de experts rond water over de ambitiekaarten en de cruciale plekken die door het studie bureau werden aangeduid in het onderzoek.
Aanwezig	Eline Serruys, Nuriël Millieville, Eva Gutscoven, Marten Dugernier, Carmen Van Maercke Vertegenwoordigers van Regionaal Landschap Meetjesland, Burggravenstroom, Natuurpunt, Gemeente Lievegem, Provincie Oost-Vlaanderen (dienst Integraal Waterbeleid en dienst Ruimtelijke Planning)

Rondetafel 2 (09/12/2019, 19u)	
Inhoud sessie	19h00 – 19h40: presentatie ambitiekaarten 19h40 – 19h50: voorstelling cruciale plekken (selectie vier cruciale plekken) 19h50 – 20h20: interactieve werksessie rond cruciale plek naar keuze (ronde 1) 20h20 – 20h50: interactieve werksessie rond cruciale plek naar keuze (ronde 2) 20h50 – 21h00: plenaire conclusie Doelstelling: Feedback en input verzamelen bij stakeholders met specifieke terreinkennis over de ambitiekaarten en cruciale plekken die aangeduid werden in het onderzoek.
Aanwezig	Eline Serruys, Nuriël Milleville, Eva Gutscoven, Marten Dugernier, vertegenwoordigers van gecoro en landbouwraad, schepenen van Lievegem, medewerkers Provincie Oost-Vlaanderen (dienst Ruimtelijke Planning)

3.3. Merelbeke | Gent – Anders Mobiel

Omschrijving

De volledige regio, inclusief Merelbeke, heeft te kampen met een enorme verstedelijkingsdruk. Dit brengt heel wat mobiliteitsvraagstukken met zich mee. In Merelbeke komen deze bovenop de reeds bestaande mobiliteitsproblematieken aangezien zich op het grondgebied van Merelbeke heel wat verkeersinfrastructuur bevindt.

Binnen deze opdracht worden de invalshoeken ‘mobiliteit’ en ‘verstedelijking’ samen ontwikkeld. De ene inhoudelijke lijn versterkt de andere en andersom. Vanuit de mobiliteitskwesitie komen ontwikkelingsscenario’s naar voor waarop men al dan niet kan verstedelijken én door te kijken vanuit de verstedelijking komen cruciale plekken naar voor waar men de nieuwe mobiliteit kan enten.

Vragen die hier onderzocht worden zijn: “Welk mobiliteitsscenario kan welke cruciale plekken versterken?” en “Welke kansen zijn er vanuit het verstedelijkingsvraagstuk voor de mobiliteit in Merelbeke?”.

Studieteam

Het ontwerp onderzoek in dit demonstratieproject wordt opgenomen door een multidisciplinair consortium van Verena Balz, 1010au, TML en Meneer De Leeuw.

Stand van zaken

Zoals werd aangegeven, werd het afgelopen semester zwaar ingezet op het uitwerken van de demonstratieprojecten. Dit wil zeggen dat het team van OVK heel wat overleg heeft gehad met het studieteam, de gemeente Merelbeke en Provinciale diensten.

Als bijlage werden de presentatie en het verslag van de begeleidingsgroep toegevoegd.

Hierin wordt duidelijk welke richting het onderzoek uitgaat en wat de relevantie ervan is voor de andere gemeenten en de OVK-regio in zijn totaliteit.

Overlegmomenten in het kader van ‘Anders mobiel-Merelbeke’		
Datum	Aanwezig	Doelstelling
12/11/2019	Silke Lemant, Charlotte Rosseel, Carmen Van Maercke, Emma Bierens, Ian Kuppens (1010au), Nadia Casabella (1010au)	<u>Kerngroep</u> Opvolging van de studie
28/01/2020	Silke Lemant, Charlotte Rosseel, Carmen Van Maercke, Emma Bierens, Ian Kuppens, Nadia Casabella	<u>Kerngroep</u> Opvolging van de studie Toelichting van de cruciale plekken en voorbereiding van hoe dit aan de begeleidingsgroep voorgesteld wordt.
10/02/2020	Silke Lemant, Charlotte Rosseel, Carmen Van Maercke, Nuriël Milleville, Emma Bierens, Joachim	<u>Begeleidingsgroep</u> In extremis heeft de Schepen die aanwezig zou zijn op dit overleg zich verontschuldigd.

	Declerck, Matthias Blondia (team stadsbouwmeester Gent), Jan Van Damme (omgevingsambtenaar Merelbeke), Marloes Cattersel (mobiliteitsambtenaar Merelbeke), Tim Scheirs (Veneco), Ian Kuppens (1010au), Nadia Casabella (1010au), Dirk Engels (TML), Hanne De Naegel (TML)	Het traject werd kort geschetst aan de aanwezigen. De stand van zaken van de studie werd weergegeven en er werd stilgestaan bij de verschillende cruciale plekken die momenteel aangeduid en uitgewerkt werden door het studieteam. Om te komen tot realisaties op het terrein werd met de begeleidingsgroep gezocht naar cruciale plekken waar het bestuur op zou kunnen inzetten.
--	---	---

3.4. Op de agenda

In het kader van de demonstratieprojecten werden verschillende thematische coalitietafels georganiseerd. De doelstelling hiervan was dubbel:

- Enerzijds het in contact brengen van demonstratiegemeenten met actoren die kunnen helpen om toekomstprojecten die volgen uit het ontwerp onderzoek te realiseren op het terrein.
- Anderzijds om de inzichten van de demonstratieprojecten te delen met de partners van het project. (In de eerste plaats de gemeenten uit de regio.)

Gezien de recente maatregelen die genomen worden in het kader van het corona-virus, werden deze voorbereidingen tijdelijk stop gezet.

Samen met het team en het team van de Ateliermeester wordt onderzocht op welke manier online meetings of webinars een alternatief kunnen vormen.

4. Voortgang van het leertraject

Het leertraject van het IABR-Atelier Oost-Vlaams Kerngebied draagt bij aan de samenhang van de regio. Er wordt in dit leertraject gezocht naar elementen die de regio (ver)binden en opportuniteiten kunnen bieden op het terrein.

4.1. Terugkoppeling Maak-plaats (22/11/2019)

Programma deel I

12u – 13u: Lunch

13u – 13.15u: Verwelkoming

13.15u – 15u: Uitwisselingsmoment van de drie demonstratieprojecten

Doelstelling: De drie demonstratieprojecten en studieteams leren elkaar en de onderzoeksvragen kennen.

Doelgroep: De drie betrokken gemeenten en de studieteams.

Programma deel II

15u – 15.15u: Een 'zoete' break

15.15u – 15.30u: Introductie en vraag van OVAM aan gemeentes met risicogronden

15.30u – 15.45u: Korte voorstelling van de 3 demonstratieprojecten

15.45u - 17u: Ronde tafel gesprek met een demonstratieproject van jouw keuze

Doelstelling: De andere OVK-gemeenten kunnen hun vragen agenderen bij het demonstratieproject dat aanleunt bij thema's die ook op deze plekken aanwezig zijn. Door deze vragen op dit moment in te brengen, kunnen ze mee opgenomen worden en (gedeeltelijk) beantwoord worden in dit traject. Deze demonstratieprojecten geven bovendien op deze manier ook voeding aan het leer- en beleidstraject.

Doelgroep: Omgevingsambtenaren en schepenen/burgemeesters van de andere OVK-gemeenten.

Korte evaluatie

Op dit moment waren alle studieteams aanwezig. Het was voor de aanwezige bureaus zeer interessant om uit te wisselen met elkaar en we stelden nadien vast dat inzichten vanuit het ene team bij andere demonstratieprojecten terugkwam.

Het team van OVAM dat werkt rond de Grote Grondvraag was ook op dit moment aanwezig en er werden koppelingen gelegd met het project in Lievegem (waar ontharding een belangrijk element uitmaakt van het ontwerpend onderzoek).

Het tweede deel van het programma kon niet plaatsvinden aangezien geen enkele andere gemeente zich had ingeschreven voor dit moment.

In de uitnodiging werd ingespeeld op wat leeft in de gemeente. Er werd reeds gezocht naar gelijkaardige gemeenten om hen zo te 'koppelen' aan de demonstratieprojecten.

We stelden nadien vast dat een van de Atria van Vlaanderen op dezelfde datum plaatsvond (maar in de voormiddag).

4.2. Uitwerking van webinars

De hierboven vermelde coalitietafels hadden naast hun doelstelling om actoren samen te brengen, ook de doelstelling om informatie en inzichten uit de demonstratieprojecten te delen.

Op deze manier zouden de coalitietafels tevens bijdragen aan het leertraject. De piste die momenteel onderzocht wordt, het organiseren van webinars, vangt voornamelijk deze doelstelling op.

We kunnen dit experiment beschouwen als een laagdrempelige manier om de gemeenten terug te betrekken bij het project.

4.3. Naar een Werkplaats

Zoals later in dit rapport (cfr. Communicatie over het project) zal blijken, werd deze Werkplaats geannuleerd op aangeven van het communicatieadvies van Shaved Monkey.

4.4. Naar een toolbox voor toekomstprojecten

In het laatste werkingsjaar van het project ontwikkelen we een toolbox voor gemeenten.

Deze toolbox zal ontwikkeld worden met behulp van een extern studieteam. De vraag voor dit team is: 'Met welke instrumenten kunnen we de OVK-regio toekomstbestendig maken?'.

En zal opgebouwd worden uit verschillende stappen:

- Welke bestaande instrumenten zijn er vandaag die relevant zijn om op cruciale plekken te komen tot 'toekomstprojecten'?
 - o Deze instrumenten kunnen vanuit verschillende dimensies komen: planologisch, juridisch, financieel.
- Aan de hand van welke instrumenten kunnen concrete toekomstprojecten gerealiseerd worden bij 6 verschillende gemeenten?
 - o Welke instrumenten zijn het efficiëntst om toekomstprojecten te realiseren. Dit zowel met bestaand instrumentarium als instrumenten die in Vlaanderen (nog) niet gebruikt worden.

In workshops met lokale besturen zal afgetoetst worden in welke mate omgevingsambtenaren met deze toolbox aan de slag kunnen gaan.

De doelstelling van deze toolbox en hoe dit verder gekaderd wordt binnen het project wordt verduidelijkt in het Werkplan 2020.

Het Werkplan 2020 werd toegevoegd als bijlage.

4.5. Naar een serious game of app

In navolging van de oefeningen die reeds gebeurd zijn om de verschillende transities te 'kruisen' met elkaar op specifieke plekken, werken we in het komende semester een instrument uit om dit toegankelijk te maken.

Aan de hand van een serious game of app wordt het dan mogelijk voor zowel lokale actoren (lokale besturen, burgerbewegingen, middenveldorganisaties,...) als bovenlokale actoren (Provinciale diensten, Vlaamse departementen,...) om per wijk te bekijken welke toekomstprojecten er mogelijk zijn.

Ook over de doelstelling en context van deze serious game/app is meer informatie te vinden in het Werkplan 2020.

¹ Toekomstprojecten anticiperen op de verschillende transities die aanwezig zijn op een cruciale plek. Gebiedsgericht worden deze gebundeld als antwoord op een familie van opgaven die aanwezig is. Ze spelen in op de potenties van de plek om bij te dragen aan verschillende belangrijke transities waar de regio voor staat in het kader van demografische groei.

5. Beleidstraject

In het kader van het beleidstraject of het traject naar een wervend toekomstverhaal voor de regio, werden de afgelopen semesters heel wat stappen gezet die verder werden opgevolgd.

5.1. Naar een kernenmethodiek en ontwikkelingsperspectieven per kern

Silke Lemant, planoloog werkzaam op het project Oost-Vlaams Kerngebied (0,5 FTE) , heeft samen met de cel Ruimtelijk beleid een studieopdracht uitgewerkt die als doel heeft om de kernen in Oost-Vlaanderen aan te duiden.

Eenzijds werd hiervoor een studie gegund aan VITO om voor alle kernen in Oost-Vlaanderen de knoop- en plaatswaarde te bepalen.

Anderzijds wordt momenteel een studie gegund die zal toestaan om deze kernen verder aan te duiden en tevens een methodologie zal ontwikkelen die de Provincie in staat stelt om ontwikkelingsperspectieven op te stellen per kern.

Op basis van deze input kunnen dan scenario's opgemaakt worden, waardoor het mogelijk is om hierop een Provinciaal Ruimtelijk Beleid te enten. Dit bovenlokaal beleid moet het mogelijk maken om verdelingsvraagstukken te beantwoorden.

In deze oefening werd het project OVK geïdentificeerd als een testgebied. De kernen in OVK zullen steeds eerste geanalyseerd worden. De resultaten die hieruit voortkomen, zullen geïntegreerd worden in de demonstratieprojecten. Op deze manier worden opnieuw verschillende trajecten (test/beleid) met elkaar in verband gebracht.

Deze studie werd dit semester verder uitgewerkt door de studiebureaus die hiervoor werden aangesteld (VITO en SWECO).

Binnen het Atelier onderzoeken we welke inzichten uit deze studie relevant zijn voor gemeenten en hoe ze kunnen bijdragen tot een regionale reflex bij gemeenten. We experimenteren hiermee in het komende semester en integreren dit in de zgn. toekomstrapporten² die voor een aantal gemeenten opgemaakt zullen worden.

5.2. Naar een energielandschap

Samen met Energielandschap Oost-Vlaanderen wordt momenteel ook een traject uitgewerkt om te komen tot een Energielandschap in het Oost-Vlaams Kerngebied.

Ook in dit traject is de koppeling met het test-traject in Eeklo belangrijk. Het zorgt immers voor een doorvertaling van deze grootschalige energievisie naar een lokale energievraag.

Het team van Energielandschap Oost-Vlaanderen liep reeds een gelijkaardig traject in het Denderland. Dit wordt nu door alle betrokken actoren beschouwd als een succesvol traject en een

² In toekomstrapporten matchen we de transitiekaarten met belangrijke projecten of beleidsprioriteiten van de gemeente (op basis van het meerjarenplan) en studiewerk dat reeds binnen dit traject of in het kader van het Provinciaal beleid werd uitgevoerd. In deze toekomstrapporten nemen we de vlucht vooruit en onderzoeken we hoe deze inzichten gecombineerd kunnen worden en zich kunnen vertalen in concrete acties op het terrein.

waardevolle visie. Maar toch konden uit dit traject enkele lessen getrokken worden die we zullen meenemen in de vertaling naar het Oost-Vlaams Kerngebied.

Het team van Energielandschap Oost-Vlaanderen werkt momenteel een bestek uit op basis van de lessen die het geleerd heeft in het traject Denderland.

5.3. Naar een ontwikkelingskader voor de regio

In het beleidstraject wordt momenteel onderzocht hoe een ontwikkelingskader voor de regio kan opgemaakt worden. Waarbij verschillende, voor de gemeenten herkenbare en bruikbare ontwikkelingsscenario's ontwikkeld worden. In deze scenario's wordt trouwens het demografisch vraagstuk verder gekwantificeerd.

Er zal eerst onderzocht worden welke gedeelde socio-culturele identiteiten en herkenbare woonomgevingen of landschappen er bestaan in de regio om ze als verbindende subregio's te kunnen inzetten in het ontwikkelingskader. Hierbij wordt tevens onderzocht hoe deze subregio's kunnen bijdragen aan de verdeelvraagstukken in de regio.

De context en doelstelling van dit ontwikkelingskader wordt verder geduid in het Werkplan 2020.

6. Communicatie over het project

Doorheen het project werd duidelijk dat het draagvlak bij de gemeenten, die tevens partner zijn in het project, afnam. Het aanvankelijke enthousiasme om als regio samen de uitdagingen die gepaard gaan met demografische groei op te nemen, is momenteel heel wat minder sterk aanwezig.

Dit draagvlak is net zeer belangrijk om te komen tot een regionale visie die deze demografische groei net als een kans ziet om te komen tot een toekomstbestendige, duurzame regio.

6.1. Communicatieadvies

In het afgelopen semester (en vlak voor de eindspurt van het project), werd dit gebrek aan draagvlak pijnlijk duidelijk door de afwezigheid van de gemeenten op een event in functie van het leertraject.

In het vorige rapport gaven we reeds aan dat we hiervoor een bureau onder de arm namen. We gingen het gesprek aan met Shaved Monkey (een communicatiebureau) om een strategisch communicatieadvies te formuleren waarmee we in het laatste werkingsjaar aan de slag kunnen.

In co-creatie met hen gingen we aan de slag in verschillende workshops.

Workshops communicatieadvies		
Datum	Aanwezig	Inhoud
13/11/2019 (volledige dag)	Silke Lemant, Eline Serruys, Nuriël Milleville, Charlotte Rosseel, Carmen Van Maercke, Joachim Declerck, Emma Bierens	In een eerste sessie gingen we samen met de experts van Shaved Monkey dieper in op de historie van het project, de aanloop naar het project, de doelstellingen, de doelgroepen en wat obstakels zijn van het project.

05/12/2020 (nm)	Eline Serruys, Charlotte Rosseel, Carmen Van Maercke, Nuriël Milleville	In deze tweede sessie werd een voorlopig advies van het bureau voorgesteld en werden enkele serieuze bedenkingen geformuleerd bij het plan om een 'Werkplaats' te organiseren in februari.
18/12/2020 (nm)	Eline Serruys, Silke Lemant, Carmen Van Maercke, Nuriël Milleville, Charlotte Rosseel	In de laatste sessie gingen we samen met het bureau aan de slag om te bekijken hoe het communicatieadvies zou kunnen resulteren in een communicatieplan voor het laatste werkjaar. Welke voorbereidende communicatie is nodig om te komen tot een engagement en draagvlak bij de gemeenten?

In het strategisch communicatieadvies wordt vastgesteld dat de connectie met de gemeenten, die noodzakelijk is, momenteel niet aanwezig is. Hiervoor worden enkele obstakels geïdentificeerd:

- Er is een discrepantie tussen de snelheid en ambitie van het project en het gemeentelijke denken (en dus ook het bewustzijn dat nodig is voor het project).
- Voor de gemeenten is de WiiFM (what's in it for me) onduidelijk. Gemeenten hechten belang aan eigenheid en identiteit en worden in dit project geconfronteerd met een bovenlokaal niveau waarmee ze zich niet kunnen identificeren.
- Zowel de inhoud van het project als de manier waarop ermee omgegaan wordt is complex. Het vraagt een grote inspanning om te begrijpen op welke manier de inzichten voor een specifieke gemeente van toepassing zijn.
- Een opgebouwd wantrouwen. De oorspronkelijke dynamiek van het project ging liggen en mogelijks bleven een aantal gemeenten, zoals degene die intekenden op de projectoproep op hun honger zitten.

De suggesties uit het communicatieadvies zetten dan ook in op het wegwerken van deze obstakels. Dit door:

- Te vertrekken vanuit een duidelijke boodschap in de communicatie naar de gemeenten. Communicatie vertrekt vanuit WiiFM en is 'hapklaar' op maat van de gemeente. Dit houdt in dat het materiaal vertaalt moet worden naar hun leefwereld.
- Een perspectiefwissel: de gemeenten opnieuw centraal stellen in het project is hierbij belangrijk. De gemeenten vormen zo veel als mogelijk het startpunt van de communicatie.
- Te focussen op haalbare winsten in het laatste projectjaar.

Dit communicatieadvies heeft heel wat in gang gezet. Het heeft het team aangezet om samen met de Ateliermeester en de IABR het werkplan voor het laatste werkingsjaar te herbekijken. In dit nieuwe werkplan wordt per werkpakket duidelijke output geformuleerd die op het einde van de rit opgeleverd zal worden aan de partners van het project. Hierbij werd vertrokken vanuit de oorspronkelijke projectfiche van het strategisch project.

Tevens hebben we op aangeven van dit advies en de minder geslaagde ervaring van de Maakplaats, ervoor gekozen om de Werkplaats die voorzien was als mijlpaal in februari 2020 af te lassen. In het Werkplan wordt dit opgevangen door toe te werken naar een reeks manifestaties in het najaar.

Het volledige communicatieadvies en het herwerkte werkplan voor 2020 zijn te vinden als bijlage bij dit rapport.

6.2. Filmopdracht demonstratieprojecten

Om de demonstratieprojecten beter te kaderen binnen het bredere atelier en om ze te koppelen aan een leertraject voor andere gemeenten, werd een opdracht uitbesteed om filmpjes te maken.

Het Peloton werd aangesteld om per demonstratieproject een kort filmpje te maken. Deze filmpjes worden gemaakt volgens het strategisch communicatieadvies van Shaved Monkey. Het gemeentelijke perspectief staat centraal en we beschouwen de demonstratieprojecten als ambassadeurs van het atelier. De draaiboeken voor deze filmpjes werden in nauw overleg met Het Peloton opgemaakt. Het OVK-team heeft erover gewaakt dat dit gemeentelijke perspectief voldoende aanwezig was in de interviews, in het beeldmateriaal en in de opbouw van de filmpjes.

In het kader van deze opdracht werden ook een aantal overlegmomenten georganiseerd.

Overlegmomenten in het kader van de filmopdracht	
21/01/2020	<u>Startoverleg</u> met Het Peloton Nuriël Milleville, Caroline Van Eccelpoel (team ateliermeester), Carmen Van Maercke, Charlotte Rosseel, Silke Lemant en het team van Het Peloton
24/01/2020 03/02/2020 10/02/2020	Overlegmomenten met de communicatiediensten van de gemeenten
21/02/2020	<u>Afwerken draaiboeken</u> Nuriël Milleville en Carmen Van Maercke met het team van Het Peloton
02/03/2020 05/03/2020 12/03/2020	Draaidagen

7. Interactie met de regio

Vanuit het Strategisch Project OVK werd dit semester ook aan heel wat workshops voor, door en over de regio deelgenomen. Telkens ging het team hier mee aan tafel zitten om de regionale reflex in te brengen in de discussie. Op welke manier hebben vaak eerder lokale beslissingen een impact op omliggende gemeenten of het volledige bovenlokale niveau?

Regionale overlegmomenten of werksessies		
21/11/2019	Samen in de regio Werelddag van de Stedenbouw georganiseerd door VRP <i>Vanuit OVK werd meegewerkt aan het panelgesprek</i>	Silke Lemant Charlotte Rosseel
16/01/2020	Startmoment Complex Project Viaduct Gentbrugge <i>In de werktafels werd aangesloten bij de sessie over het regionale schaalniveau</i>	Charlotte Rosseel
20/01/2020	Labo Ruimte Transitie in mobiliteit & ruimte	Charlotte Rosseel
13/02/2020	Mobiliteitsforum VVR Gent <i>Vanuit OVK werd de ervaring met de transitiekaarten ingebracht in discussies om te wijzen op de verschillende elementen waarmee we rekening dienen te houden bij ruimtelijke planning. Het kan beperkend zijn om enkel te rekenen op mobiliteit als sturend principe.</i>	Charlotte Rosseel
18/02/2020	Programmagroep Regionetwerk Gent <i>Voorstellen van herwerkte werkplan voor 2020. Rond welke output kunnen/willen de partners van het Regionetwerk samenwerken?</i>	Charlotte Rosseel
02/03/2020	Gesprek verkenningsopdracht Complex Project <i>Potenties van de open ruimte structuur naast het viaduct.</i>	Charlotte Rosseel Joachim Declerck

Bijlagen

1. Brief autonomietoets
2. Arbeidscontracten of aanstellingsbesluiten team OVK
3. Besluit Deputatie verlenging personeel OVK
4. Presentatie Eeklo
5. Verslag begeleidingsgroep Eeklo
6. Draft rapport Lievegem
7. Presentatie Lievegem
8. Verslag begeleidingsgroep Lievegem
9. Presentatie Merelbeke
10. Verslag begeleidingsgroep Merelbeke
11. Werkplan IABR-Atelier Oost-Vlaams Kerngebied 2020 en rapportering in functie van maatregelen tegen het corona-virus
12. Communicatieadvies Shaved Monkey
13. Financieel overzicht